वस्तुगत प्रश्नोत्तर

१. हेन्ले पासपोर्ट इन्डेक्स २०२४ मा नेपाल कति औँ स्थानमा रहेको छ ?

✍ ९८ औँ

- सन् २०२३ मा नेपाल १०३ औँ स्थानमा थियो।
- हेन्ले पासपोर्ट इन्डेक्स २०२४ अनुसार नेपालबाट ३९ राष्ट्रहरूमा यात्रा गर्न फ्री भिसा उपलब्ध हुने गरेको छ।
- विश्वका शक्तिशाली पासपोर्टको सूचीको पहिलो स्थानमा सिङ्गापुर रहेको। सिङ्गापुरका नागरिकले विश्वका १९५ देशमा फ्री भिसामा यात्रा गर्न सक्छन्।
- **शक्तिशाली पासपोर्टको सूचीमा शीर्ष देशहरू :**

	देश	फ्री भिषा उपलब्ध देशको सङ्ख्या	स्थान
१.	सिङ्गापुर	१९५	पहिलो
२.	फ्रान्स	१९२	दोस्रो
३.	जर्मनी	१९२	
४.	इटाली	१९२	
५.	जापान	१९२	
६.	स्पेन	१९२	
७.	अस्ट्रिया	१९१	तेस्रो
८.	फिनल्यान्ड	१९१	
९.	आयरल्यान्ड	१९१	
१०.	लक्जेम्बर्ग	१९१	
११.	नेदरल्यान्ड	१९१	

९. प्रेमप्रकाश मल्ल मधुकर स्मृति पुरस्कारबाट सम्मानित स्रष्टा को हुन् ?

✍ गजलकार खगेन्द्र गिरी 'कोपिला' (नेपालगन्ज), पुरस्कार राशि : ५१,१११।–

१०. भू–उपग्रहबाट पहिलो पटक टेलिफोन सञ्चालन भएको जिल्ला कुन हो ?

✍ मुस्ताङ

११. बेलायतको बाथमा आयोजित ६५ औँ अन्तर्राष्ट्रिय ओलम्पियाड (२०२४) मा नेपाललाई अनरेबल मेन्सन अवार्ड दिलाउने विद्यार्थी को हुन् ?

✍ कृतेश ढकाल र श्रेयस शर्मा बास्तोला

- १०८ देशका छ सयभन्दा बढी विद्यार्थी सम्मिलित सो प्रतिस्पर्धामा उनीहरूले एक एक अनरेबल मेन्सन (एचएम) दिलाएका हुन्।
- नेपाल गणित सङ्घले तीन हजारभन्दा बढी विद्यार्थीमध्ये विभिन्न चरणका छनोटबाट छ जना विद्यार्थी छानेको थियो।
- हरेक वर्ष जुलाईमा आयोजना हुने यो प्रतियोगिता संसारकै ठुलो शैक्षिक प्रतियोगिता मानिन्छ।
- प्रतियोगिता सन् १९५९ देखि रोमानियाबाट सुरु भएको हो।
- नेपालले सन् २०१७ ब्राजिलमा सम्पन्न ५८ औँ प्रतियोगिताबाट सहभागिता जनाउँदै आएको छ।
- संसारभरका २० वर्षमुनिका विद्यार्थीबिच हुने यो

१२.	द. कोरिया	१९१	
१३.	स्विडेन	१९१	
१४.	बेल्जियम	१९०	चौथो
१५.	डेनमार्क	१९०	
१६.	न्युजिल्यान्ड	१९०	
१७.	नर्वे	१९०	
१८.	स्विट्जरल्यान्ड	१९०	
१९.	बेलायत	१९०	
२०.	अस्ट्रेलिया	१८९	पाँचौं
२१.	पोर्चुगल	१८९	

- जुन राष्ट्रको राहदानी प्रयोग गरेर नागरिकले फ्री भिसामा धेरै गन्तव्यमा यात्रा गर्न सक्छन्, सोही राष्ट्रको राहदानी सबैभन्दा शक्तिशाली हो।
- यो सूचकाङ्क इन्टरनेसनल एयर ट्रान्सपोर्ट एसोसिएसनले उपलब्ध गराएको विशेष तथ्याङ्कका आधारमा तयार गरिएको हो।
- यो सूचीमा सोमालिया, पाकिस्तान, यमन, इराक, सिरिया र अफगानिस्तान क्रमशः सबैभन्दा तल रहेका छन्।

२. **नेपालको प्रशासनिक इतिहासमा पहिलो पटक महिला मुख्य सचिव बन्न सफल व्यक्तित्व को हुन् ?**

✎ लीलादेवी गड्तौला (विसं २०८१ साउन १०)

- विसं २०२३ मा तेह्रथुमको म्याङलुङमा जन्मिएकी गड्तौला ५८ बर्से उमेर हदका कारण १५ भदौमा सेवानिवृत्त हुने छिन्।

शाखा अधिकृत : २०५२
उपसचिव : २०६३
सहसचिव : २०७०
सचिव : २७ कात्तिक २०७७

प्रतियोगिताको ६६ औँ संस्करण आगामी वर्ष जुलाइमा अस्ट्रेलियामा हुने छ।

१२. **प्रसिद्ध म्यागजिन टाइमद्वारा सन् २०२४ का लागि तयार पारिएको संसारका सय सर्वोत्कृष्ट ठाउँको सूचीमा पर्न सफल नेपालको पर्यटकीय स्थल कुन हो ?**

✎ बुरहान वाइल्डरनेस क्याम्प, बर्दिया

१३. **एसिसी महिला एसिया कप टी–२० क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधि कसले जित्यो ?**

✎ श्रीलङ्का (उपविजेता : भारत), सन् २०२४ जुलाई

- श्रीलङ्काले भारतलाई आठ विकेटले हराउँदै उपाधि हात पारेको हो।
- पहिले ब्याटिङ गरेको भारतले २० ओभरमा ६ विकेट गुमाएर १६५ रनको बलियो योगफल खडा गरेको थियो। प्रत्युत्तरमा श्रीलङ्काले १८.४ ओभरमा दुई विकेट गुमाएर १६७ रन बनायो।
- उपाधि विजेता श्रीलङ्काका चमारी अटापट्टु प्रतियोगिताकै उत्कृष्ट खेलाडी बनेकी छन्। उनले सर्वाधिक ३०४ रन जोडेकी छन्। प्रतियोगितामा सर्वाधिक विकेट लने बलर भारतीय दीप्ति शर्मा हुन्। उनले पाँच खेलमा १० विकेट हात पारेकी छन्।

१४. **सार्क सचिवालयबाट नियमित रूपमा निस्कने पत्रिकाको नाम के हो ?**

✎ पिजन

१५. **नेपालमा भारतको पहिलो महावाणिज्य दूतावास कहिले र कहाँ खोलियो ?**

✎ विसं २०६१ माघ ४, वीरगन्ज

१६. **नेपाली शिक्षा परिषद्ले 'लेबाल त्रिरत्न पुरस्कार' कसलाई प्रदान गऱ्यो ?**

✎ शिक्षाविद् प्राडा विद्यानाथ कोइराला

- निजामती सेवामा पहिलो महिला सचिव चन्द्रकला किरण हुन्। २००५ सालमा निजामती सेवामा प्रवेश गरेकी किरण २०४१ सालमा सचिवमा नियुक्त भएकी थिइन्।

३. **३३ औँ ग्रीष्मकालीन ओलम्पिक खेलकुद प्रतियोगिता कहिलेदेखि सुरु भएको हो ?**

✎ सन् २०२४ जुलाई २६ (अगस्ट ११ सम्म सञ्चालन हुने।), पेरिस (फ्रान्स)

४. **'दी स्प्रिट अफ ल' नामक कृतिका रचनाकार को हुन् ?**

✎ मन्टेस्क्यु

- डिभाइन कमेडी : दाँते
- फ्रिडम फ्रम फियर : आङसाङ सुकी
- द प्रिन्स : निकोलो मेकियावेली
- मेटाफिजिक्स : अरस्तु
- सोसियल कन्ट्र्याक्ट : जिन ज्याक रुसो

५. **विश्व बाघ दिवस कहिले मनाइन्छ ?**

✎ जुलाई २९

- २०२४ को नारा : कार्यका लागि आह्वान।
- विश्व बाघ दिवस सन् २०११ देखि मनाउन थालिएको हो।

६. **चाणक्य नामले पनि चिनिने कौटिल्यको वास्तविक नाम के हो ?**

✎ विष्णुगुप्त

७. **धार्मिक, पर्यटकीय एवं जैविक विविधताका हिसाबले महत्त्वपूर्ण बर्जुताल कहाँ रहेको छ ?**

✎ सुनसरी

८. **राष्ट्रिय योजना आयोगको उपाध्यक्षमा कसलाई नियुक्त गरियो ?**

✎ प्राडा शिवराज अधिकारी (विसं २०८१ साउन)

- पुरस्कारको राशि एक लाख एक हजार १०१ रुपियाँ रहेको छ।
- कवि शिरोमणि लेखनाथ पौड्याल, बालकृष्ण सम र महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको स्मृतिमा शिक्षा परिषद्ले लेबाल त्रिरत्न पुरस्कार स्थापना गरेको हो।

१७. **ब्रिक्स बैङ्कको प्रधान कार्यालय कहाँ रहेको छ ?**

✎ साङ्घाई (चीन)

१८. **सरकारी कार्यालयका साइनबोर्डहरू नेपालीमा राख्नु पर्ने व्यवस्था कहिलेदेखि भएको हो ?**

✎ विसं २०१८ जेठ ९

१९. **नेपालको सबभन्दा उच्च स्थानबाट बगेको अरुण नदीलाई अर्को के नामले चिनिन्छ ?**

✎ फुङ्चु

२०. **समुद्र संरक्षणसम्बन्धी युएन हाई–सी ट्रिटी कहिले भएको हो ?**

✎ सन् २०२३ मार्च ४

- सन् १९८२ को समुद्र संरक्षणसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौताले 'हाई–सी' क्षेत्रको व्यवस्था गरेको थियो।
- सम्झौतासँगै घोषणा गरिने संरक्षण क्षेत्रमा जथाभावी रूपमा माछा मार्ने जलविहार गर्ने साथै दुई सय मिटरभन्दा गहिरो उत्खनन गर्ने कार्यलाई पूर्ण रूपमा नियन्त्रण गर्ने अपेक्षा लिइएको छ।
- सम्झौता मुख्य गरी हाई–सी को ३० प्रतिशत क्षेत्र संरक्षण क्षेत्र घोषणा हुने, सामुद्रिक आनुवंशिक स्रोतको संरक्षण, प्राप्त आम्दानी सबै पक्ष मुलुकबिच बाँडफाटँलगायतमा केन्द्रित रहेको छ।
- सन्धिको अर्को महत्त्वपूर्ण पाटोका रूपमा 'हाई सी' भएको क्षेत्रमा कुनै पनि गतिविधि गर्दा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन (इआईए) गर्नुपर्ने रहेको छ।

प्रस्तुतकर्ता : टङ्क केसी